

ถาม

ผู้ป่วยชายไทยอายุ 18 ปี ประสบอุบัติเหตุ ขณะกำลังเล่นบาสเกตบอลล์ ลูกบอลล์ถูกปลาย นิ้วก้อยมีอาการเจ็บปวด บวมเล็กน้อย และนิ้ว ก้อยข้อสุดท้ายเหยียดตรงไม่ได้ ถ่ายภาพรังสีไม่ พบกระดูกหัก อยากรทราบว่าเกิดจากอะไรและ จะรักษาอย่างไร

ตอบ

อาการที่เกิดขึ้นนี้เกิดจาก extensor tendon ซึ่งเกาะที่ฐานของกระดูกนิ้วมือข้อสุดท้ายขาด การรักษาคือต้องเข้าเฝือกนิ้วก้อยส่วนนี้ทำ hyperex- tension เล็กน้อย ประมาณ 6 สัปดาห์ ถ้า 6 สัปดาห์หรือนานกว่าแล้วไม่ดีขึ้น ก็ไม่ต้องทำ อะไรเพราะถ้ามือจะยังใช้งานได้ นอกจาก เหยียดปลายนิ้วก้อยไม่ได้เต็มที่เท่านั้นเอง

ชาญวัช งามอุโฆษ

แผนกศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์ ร.พ. จุฬาลงกรณ์

ถาม

ผมมีคนที่ใช้ที่มหาหัตถ์ด้วยอาการของหวัดอยู่ราย หนึ่ง มหาหัตถ์เดือนละหนสองหนเป็นประจำ ให้ กินยาเมื่อมาตรวจบางครั้งก็ให้ antibiotics อาการยังคงมีอยู่ ตรวจเป็นเวลาหลายปีมาแล้ว ผมควรจะทำอย่างไรดี

ตอบ

การเป็นหวัดนั้น หมายถึงอาการที่ม้ามูก

ไหล คัดจมูก มีไอ จาม อาจมีคอเจ็บ และ เสียงแหบด้วย ใช้ยาจะมีหรือไม่ก็ได้

สาเหตุของการเป็นหวัด ส่วนใหญ่แล้วเกิด จากเชื้อไวรัส ถ้าเป็นอยู่นาน ๆ อาจมีเชื้อพวกบั๊ก เตรีแทรกด้วย ถ้าเป็นดังนั้นม้ามูกจะเปลี่ยนเป็นสี เหลือง หรือเหลืองปนเขียวแทนที่จะเป็นน้ำมูก ใส ๆ และมักจะมีไข้ร่วมกับเสมอ

เนื่องจากหวัดนั้นส่วนใหญ่เกิดจากเชื้อไวรัส หลักการรักษาจึงเป็นการรักษาตามอาการ คือให้ ยาพวก decongestant, antihistamine บางทีก็มี antiinflammatory drug ร่วมด้วย เช่น salicy- late เป็นต้น หวัดมักจะหายไปในเวลา 5-6 วัน ถึงแม้ว่าจะไม่ได้รับการรักษา หวัดก็มักจะหาย เองในเวลาที่ไม่ไกลเคียงกันถ้าไม่มีโรคแทรก

แต่การที่เป็นหวัดบ่อย ๆ เดือนละหลาย ๆ ครั้ง และเป็นอยู่ตลอดเวลา และต้องรับประทานยา หรือหาแพทย์อยู่ตลอดเวลา พอหมดฤทธิ์ยาก็มี อาการขึ้นมาอีกลักษณะอย่างนี้ อาจจะไม่ใช้หวัด ธรรมดาซึ่งเกิดจากไวรัสอาจจะมีสาเหตุอย่างอื่น ๆ ได้อีก เช่น

1. Environmental factor การอยู่แออัด หรืออยู่ร่วมกันหลาย ๆ คน ในห้องนอนเดียวกัน ทำให้มีการติดต่อของหวัดอยู่ตลอดเวลา
2. คนใช้ที่มีความต้านทานต่ำ หรือมี ภาวะขาดอาหารทำให้ติดเชื้อหวัดได้ง่ายกว่าคน ธรรมดา

3. โรคติดเชื้ออักเสบรวมของระบบหายใจส่วนบน เช่น bacterial rhinitis congenital syphilis diphtheria และ sinusitis เป็นต้น การรักษาที่ได้รับไม่เต็มที่ หรือการวินิจฉัยของโรคที่ผิดพลาดเป็นเหตุให้อาการไม่หายขาด กลายเป็นเรื้อรัง

4. วัตถุแปลกปลอมในโพรงจมูก มักจะพบเสมอๆ ในเด็ก อาการจะไม่หายไปได้ถ้าไม่เอาวัตถุแปลกปลอมนั้นออก

5. Allergic rhinitis โรคนี้คนไทยเราเป็นกันมาก

อาการสำคัญของ allergic rhinitis คือจามบ่อยๆ คัดจมูก น้ำมูกไหล เป็นน้ำมูกใสๆ และไหลครวระมากๆ มีอาการคันจมูกมาก คนไข้มักจะเอามือมาแคะที่ปลายจมูก แล้วเสยจมูกขึ้นไปเพื่อให้หายคัน ลักษณะอย่างนี้เรียกว่า?

การรักษาคนไข้ที่เป็น allergic rhinitis ก็โดยให้ยาคุมตามอาการ ควรหาสาเหตุว่าคนไข้แพ้อะไรบ้างโดยการทำ skin test สารที่พบเสมอว่าคนไข้แพ้คือ ฝุ่น นุ่น ขนสัตว์ต่างๆ เชื้อรา และละอองเกสรดอกไม้ ต้นไม้ เป็นต้น ในเด็กเล็กอาจจะมีอาการแพ้อาหารร่วมด้วยได้ allergic rhinitis จะลดน้อยลงมากถ้าคนไข้รู้จักหลีกเลี่ยง และกำจัด สิ่งกระตุ้นแพ้ แต่ถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้ ตัวอย่างเช่นแพ้ฝุ่น เป็นต้นคนไข้ควรทำความสะอาดบ้าน และจัดทำให้ฝุ่นลดน้อยลง

สำหรับคนไข้ที่มีอาการเป็นประจำ จึงต้องรับประทานยาอยู่ตลอดเวลา ยายางอย่างอาจทำให้คนไข้ว่างทำงานไม่ได้เต็มที่ อีกทั้งการหลีกเลี่ยงหรือกำจัดสิ่งที่แพ้ก็ทำได้ไม่เต็มที่นักในกรณีเช่นนี้การรักษาด้วยวิธี immunotherapy โดยทำ desensitization น่าจะเป็นประโยชน์ต่อคนไข้

หลักของ immunotherapy คือการฉีดเอา extract ของสารที่คนไข้แพ้เข้าไปในร่างกายของคนไข้ทีละน้อยๆ เพื่อกระตุ้นให้ร่างกายสร้าง antibody ขึ้นมาเรียกว่า blocking antibody การฉีดต้องฉีดสม่ำเสมอและฉีดเป็นระยะเวลานานอาจเป็นปีๆ เพื่อให้ได้ blocking antibody ในระดับสูง เมื่อคนไข้ไปสัมผัสกับสิ่งที่แพ้คือ antigen นั้นอีก blocking antibody จะไปแย่งจับกับ antigen เสียก่อน antigen จะไปทำปฏิกิริยากับ IgE (Reaginic antibody) จึงป้องกันปฏิกิริยาระหว่าง antigen และ IgE ทำให้ไม่มีการหลั่ง chemical mediators ออกมา คนไข้จึงไม่มีอาการของโรคแพ้เกิดขึ้น การรักษาด้วย immunotherapy นี้จะมีผลดีต่ออาศัยความอดทน ความร่วมมือ และความเข้าใจของคนไข้ร่วมด้วยเสมอ บ้านเราก็มีแพทย์หลายคนที่ทำให้การรักษาด้วยวิธีนี้

สรุป คนไข้ที่เป็นหวัดบ่อยๆ ตลอดทั้งปี จำต้องรับประทานยาอยู่ตลอดเวลา นอกจากจะเป็น